

Handtekening alg. dir.	INSTRUCTIEVADEMECUM	In voege vanaf: <p style="text-align: right; color: blue;">07/10/2018</p> Laatste revisie: <p style="text-align: right; color: blue;">12/07/2023</p>			
Nr. procedure: <p style="text-align: center; color: blue;">280</p> Proc.eigenaar: <p style="text-align: center; color: blue;">DPO</p>	<p style="color: blue;">PROCEDURE</p> <p style="color: blue;">Procedure rechtmatige gegevensverwerking - GDPR/AVG</p>	pagina	1	van	5

1. Doel van de procedure

De rechtmatigheid is een basisvereiste voor de verwerking van persoonsgegevens. Alvorens over te gaan tot de verwerking van persoonsgegevens moeten we als zorgvoorziening nagaan welke verwerkingsactiviteiten ‘rechtmatig’ kunnen gebeuren en de nodige procedures voorzien om deze rechtmatigheid te garanderen.

Er zijn *grosso modo* twee soorten procedures om de rechtmatigheid van een verwerkingsactiviteit overeenkomstig de GDPR te garanderen:

- zonder toestemming van de betrokkene, indien vaststaat dat de verwerking noodzakelijk is voor één van de legitieme doelen opgesomd in ons dataregister (register van verwerkingsactiviteiten) of verenigbaar is met zo’n doel [zie *infra* 5.1.]; of
- met toestemming van de betrokkene [zie *infra* 5.2.].

2. Verwante documenten Instructie Vademecum

Rechten van betrokkenen in kader van GDPR/AVG.

3. Toepassingsgebied

Voor alle verwerkingen van persoonsgegevens waarvoor het ziekenhuis optreedt als verwerkingsverantwoordelijke, deze kan ook gedeeld zijn.

4. Definities

Gewone persoonsgegevens zijn met name: naam, adres, telefoon, e-mail, leeftijd, foto, gezinstoestand, loongegevens, functie, relatie tot patiënt ...

Gevoelige persoonsgegevens zijn gezondheidsgegevens (fysiek, mentaal), genetische gegevens, seksuele gegevens, biometrische gegevens (vingerafdrukherkenning), lidmaatschap van vakbond ...

5. Inhoud beschrijving

5.1. Verwerkingen van gewone en gevoelige persoonsgegevens die GEEN toestemming vereisen

Het is niet omdat de verwerking zonder toestemming mag plaatsvinden, dat het ziekenhuis met die persoonsgegevens kan doen wat ze wil. Ook dan moet de rechten van de betrokkenen nog steeds worden gerespecteerd.

5.1.1. Patiënten

De verwerking is rechtmatig om redenen van:

- de wettelijke verplichting in het kader van zorgverlening (met het oog op behandeling): identificatie, aanleg zorgdossier, medische diagnose, het verstrekken van gezondheidszorg en de opgelegde rapportering (MPG, TDI, GO ...) door de overheid, ook inzage in patiëntendossiers door accrediteringsinstanties valt hier onder;

De verwerkingen gebeuren door of onder verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die gebonden is door het beroepsgeheim.

De medische tussenkomsten vereisen op zich vanzelfsprekend wel nog steeds (mondelijke of schriftelijke) informed consent overeenkomstig de Wet Patiëntenrechten.

- gerechtvaardigd belang zoals: facturatie, wasserij, incidentenmelding, camerabewaking, patiëntenvervoer, patiënten gelden, aansprakelijkheidsgeschil ...;
- algemeen belang op het gebied van volksgezondheid: meedelen van bepaalde overdraagbare ziekten.

5.1.2. Medewerker

Verwerkingen die noodzakelijk zijn:

- voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de medewerker partij is, of op verzoek van de sollicitant voor de sluiting van een overeenkomst: verwerking van loongegevens, personeelsdossier, wettelijke bekendmaking op website van cruciale functies zoals ombudsdienst, DPO;
- om te voldoen aan een wettelijke verplichting qua arbeidsrecht en het sociale zekerheids- en sociale beschermingsrecht: personeelsregister, informatieverstrekking aan fiscus, RSZ-kwartaalaangiften;
- de beoordeling van de arbeidsgeschiktheid: registratie zwangerschap.

5.1.3. Overige betrokkenen (familieleden, leveranciers, bezoekers ...)

Verwerkingen die noodzakelijk zijn:

- voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de bedoelde betrokkene partij is: in het kader van leverancierscontracten;
- ter behartiging van de gerechtvaardigde belangen van het ziekenhuis: registratie van bezoekers, verwerkingen noodzakelijk voor netwerk- en informatiebeveiliging (zoals verhinderen van ongeoorloofde toegang of aanvallen).

5.1.4. Wat te doen wanneer we de verkregen persoonsgegevens willen gebruiken voor een ander doel (herbestemming)?

De verdere verwerking van persoonsgegevens voor een ander doel dan waarvoor ze oorspronkelijk werden ingezameld is slechts mogelijk bij één van de volgende drie gevallen.

- het doel van de verdere verwerking is ‘verenigbaar’ met het oorspronkelijk doel;

Bij de verwerking van gevoelige persoonsgegevens, met name gezondheidsgegevens, in het kader van een behandeling mag de betrokkene redelijkerwijs verwachten dat er zeer voorzichtig en discreet met deze gegevens zal worden omgesprongen. In het algemeen zal de verdere verwerking van gezondheidsgegevens initieel verwerkt met het oog op de behandeling dus niet snel verenigbaar zijn met andere doeleinden.

- het bestaan van waarborgen (anonimisering, pseudonisering): vb. bij metingen, studies en rapportages in het kader van kwaliteitszorg of rapportering aan de overheid.
- de betrokkene geeft zijn toestemming voor de verdere verwerking (zie infra 5.2).

5.2. Verwerkingen van gewone en gevoelige persoonsgegevens die WEL een toestemming vereisen: geïnformeerde toestemming

Dit is steeds het geval wanneer de verwerking niet noodzakelijk is voor één van de legitieme doelen, opgesomd in ons dataregister, of niet verenigbaar is met zulk doel: bv. verzamelen van gevoelige gegevens voor wetenschappelijk onderzoek, portretten van en informatie over patiënten/medewerkers voor de website of het personeelskrantje van het ziekenhuis.

Voor gevallen waarover twijfel bestaat, is het aangewezen om eveneens de toestemming van de betrokkene te vragen.

De GDPR vereist niet uitdrukkelijk dat de toestemming van een betrokkene altijd schriftelijk wordt gegeven. De (huidige) Privacywet vereist wél een schriftelijke toestemming voor zover het gaat om de verwerking van gevoelige gegevens (bv. gezondheidsgegevens). Desalniettemin vindt het ziekenhuis het toch aangewezen om de toestemming altijd schriftelijk te laten geven, ongeacht de aard van gegevens. Een ondertekend geschrift is de gemakkelijkste manier om aan de bewijslast te voldoen.

Voor de verwerkingsactiviteiten waarvoor toestemming zal/moet worden gevraagd, dient een formulier opgemaakt te worden dat alle elementen bevat die minimaal vereist zijn voor een geldige informed consent, namelijk:

- een clause over het doel of de doelen van de verwerking;
- een informatieclause over het recht op informatie (zie infra 5.3) ;
- een clause die aangeeft dat de vrije toestemming zal worden gewaarborgd; en
- een toestemmingsverklaring.

Het informed consent-formulier dient aan de betrokkene te worden voorgelegd en door hem/haar te worden ingevuld vóór de verwerking plaatsvindt.

Het is aangewezen om de betrokkene een kopie van het ingevulde informed consent-formulier mee te geven. Dit is vooral van belang voor de informatieplicht.

5.3. Informatieclause op te nemen in het informed consent-formulier

De GDPR geeft een opsomming van de informatie die aan de betrokkene moet worden verstrekt. Deze informatie wordt hieronder schematisch uiteengezet. Ten opzichte van de Privacywet voegt de GDPR een aantal nieuwe categorieën toe. Deze worden aangeduid met (*).

Informatie categorie	Toelichting
Informatie die moet worden verstrekt ongeacht de bron van de persoonsgegevens	
1. Identiteit en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke(n)	Naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres van het bestuur/de directie van het ziekenhuis <i>Idem</i> voor de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke
2. Contactgegevens van de stafmedewerker gegevensbescherming (DPO) (*)	Naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres
3. De verwerkingsdoeleinden	<i>Cf.</i> de classificaties in het register van de verwerkingsactiviteiten Best zo specifiek mogelijk, bv. inzage van patiëntendossiers in het kader van accreditering
4. De rechtsgrond voor de verwerking (*)	<i>Cf.</i> rechtmatigheidsgronden van de GDPR
5. De ontvangers of categorieën van ontvangers	Wie is de ontvanger van de verzamelde gegevens
6. De doorgifte buiten de EU of aan een internationale organisatie	Enkel indien er sprake is van dergelijke doorgifte In dat geval moet ook worden vermeld: <ul style="list-style-type: none"> • welke passende waarborgen voor deze doorgifte gelden • hoe een kopie van deze gegevens kan worden verkregen • waar deze gegevens geraadpleegd kunnen worden
7. Bewaarperiode (*)	De exacte bewaartermijn (bv. wettelijke bewaartermijn) of indien dat niet mogelijk is, de criteria ter bepaling van die termijn (bv. zo lang als nodig voor een welbepaald doel).
8. Rechten van de betrokkene ¹ : 1. recht op inzage 2. recht op rectificatie 3. recht op vergetelheid (*) 4. recht op beperking van verwerking (*) 5. recht op bezwaar (*) 6. recht op overdraagbaarheid (*)	Deze informatie is deel van het mechanisme dat het ziekenhuis heeft voorzien om de uitoefening van de rechten van de betrokkene mogelijk te maken [zie instructievademecum]
9. Recht op intrekking van de toestemming (*)	Enkel indien de rechtmatigheid van de verwerking gebaseerd is op toestemming. Ook aangeven dat de intrekking geen invloed heeft op de rechtmatigheid van de verwerkingen vóór de intrekking

¹ Enkel het recht op overdraagbaarheid is een volledig nieuw recht. De overige rechten bestonden reeds onder de Privacywet, maar werden versterkt onder de GDPR.

10. Recht op klacht bij de toezichthoudende autoriteit (*)	Verwijzen naar de website van de toezichthoudende autoriteit
11. Bestaan van geautomatiseerde besluitvorming, de achterliggende logica en de gevolgen ervan (*)	Enkel indien er sprake is van geautomatiseerde besluitvorming.
Informatie die enkel moet worden verstrekt indien de persoonsgegevens van de betrokkene zelf verkregen worden	
12. Verplicht karakter van de verstrekking van persoonsgegevens en de gevolgen van niet-verstrekken	<p>Aangeven of de gegevens wettelijk/contractueel vereist zijn of een noodzakelijke voorwaarde zijn voor het sluiten van een overeenkomst</p> <p>Aangeven of de betrokkene verplicht is om de gegevens mee te delen en wat de gevolgen van de weigering zijn (bv. onmogelijkheid tot sluiten van het arbeidscontract)</p>
13. De gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke (*)	Enkel voor gewone persoonsgegevens waarvan de rechtmatigheid van de verwerking gesteund is op deze gerechtvaardigde belangen
Informatie die enkel moet worden verstrekt indien de persoonsgegevens niet van de betrokkene zelf verkregen worden. Bv. via een familielid van de patiënt,	
14. De betrokken categorieën van persoonsgegevens (*)	<p>Het volstaat niet om aan te geven dat het om gewone dan wel gevoelige gegevens gaat. Dit moet nader gepreciseerd worden</p> <p>Bv. Gezondheidsgegevens</p>
15. De gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke (*)	<p>Enkel voor gewone persoonsgegevens waarvan de rechtmatigheid van de verwerking gesteund is op deze gerechtvaardigde belangen [zie supra 5.1.]</p> <p>In dit geval is deze informatie evenwel slechts van aanvullende aard (zie infra)</p>
16. De bron waarvan de persoonsgegevens vandaan komen (*)	<p>Desgevallend vermelden dat het gaat om een openbare bron</p> <p>Algemene verkrijgingsinformatie volstaat indien de persoonsgegevens verkregen zijn van verschillende bronnen zonder dat er kan worden gezegd welke gegevens van welke bron afkomstig zijn</p>
Minimum-informatie	Aanvullende informatie: enkel indien deze informatie nodig is om een behoorlijke en transparante gegevensverwerking te waarborgen
Informatie categorieën 1 tot en met 6, 13 en 14	Informatie categorieën 7 tot en met 11, 12, 15 en 16